

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

ГРЖЕВА О.М., К.Е.Н.,

*ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА*

На сьогодні підвищення ролі фінансів та поліпшення фінансового планування в фермерських господарствах є особливо актуальним, оскільки дозволить вирішити цілу низку проблем. Без використання цих інструментів управління у діяльності підприємства важко забезпечити стійкий фінансовий стан, сформувані достатній обсяг фінансових ресурсів на розвиток за мінімальних витрат і, як наслідок, досягти конкурентоспроможності на ринку.

У багатьох фермерських господарствах до сих пір не існує фінансового планування як такого. Пояснюється це тим, що в середовищі фермерів відсутні фахівці, які знають методи фінансового планування, а деякі фермери не довіряють формальному плануванню і вважають за краще діяти за натхненням.

При такому нераціональному підході ймовірність прийняття правильного рішення нижче, ніж при використанні обґрунтованих, орієнтованих на плануванні діяч. Аналіз практики показує, що більшість фінансової неспроможності фермерських господарств (до 85 %) відбувається через помилки підприємців управлінського характеру.

При організації фінансового планування на фермерських господарствах багато фермерів як правило, практично не піклуються про структуру своїх господарств. Багато малих, іноді і середні підприємств організовані таким чином, що всі співробітники безпосередньо підпорядковані самому фермеру.

Організаційна структура фермерського господарства повинна бути такою, щоб одночасно могла гарантувати стабільність і створювати умови для швидкого прийняття рішень. Структура ні в якому разі не повинна бути незмінною, вона повинна володіти гнучкістю і легко перебудовуватися у відповідь на зміни в політиці підприємства, а також являти собою базу для реалізації підприємницьких стратегій.

Серед недоліків організаційної структури більшості фермерських господарств можна відзначити відсутність або формальна наявність життєво важливих фінансово-економічних служб і відповідальних осіб за результати фінансової діяльності

господарства.

Говорячи про організаційну структуру фермерських господарств необхідно чітко уявляти: основні напрямки його діяльності; тип структури; склад структурних підрозділів і які функції по здійсненню напрямків діяльності господарства закріплюються за ними; порядок контролю відповідності організаційної структури напрямкам діяльності та персоніфікацію відповідальності за виконання цих функцій контролю.

Виділення в організаційній структурі фермерських господарств центрів фінансової відповідальності - це ключовий елемент в організації системи фінансового планування, яка на більшості підприємств є невід'ємною частиною загальної системи управління. Виділення таких центрів сприяє створенню ефективної системи фінансового планування і контролю.

У фермерських господарствах контроль витрат є важливим інструментом формування оборотного капіталу і додатковим джерелом грошових коштів.

Центри фінансової відповідальності - структурні підрозділи фермерського господарства здійснюють певний набір господарських операцій, здатних безпосередньо впливати на доходи або витрати, що відповідають за реалізацію поставлених перед ним цілей і дотримання рівнів витрат у межах встановлених лімітів.

Практика зарубіжних і вітчизняних компаній довела, що застосування фінансового планування ефективно в більшості випадків на великих підприємствах. Для дрібних фермерських господарств застосування тих же методів фінансового планування часто неефективно і недоцільно. Тому, поширена система фінансового планування може застосовуватися для фермерських господарств в спрощеному вигляді. Під спрощеним видом в даному випадку розуміється система фінансового планування, побудована з урахуванням особливостей конкретного господарства та поставлених їм цілей.

Розробка цілей і завдань фермерського господарства часом є однією з головних складових фінансового планування і багато в чому залежить від того, на якому етапі розвитку знаходиться господарство. Перш за все, підготовка і виконання фінансових планів (бюджетів) для фермерських господарств в спрощеному вигляді не вимагає значних трудовитрат і легше в реалізації. По-друге, спрощений план має коротку форму, зрозумілу всім її виконавцям і користувачам. Фермерським господарствам які спеціалізуються виробництво одного максимум – двох видів продукції, не потрібні окремі фінансові плани

по видам виробництв. Фінансова структура таких господарств не надто складна, має всього кілька центрів відповідальності. Відповідно відсутня необхідність і в складанні розгорнутого консолідованого бюджету по господарству.

Спрощений бюджет також оптимальний для фермерських господарств, які не мають досвіду серйозного фінансового планування. Його побудова дозволить в стислі терміни скласти фінансової план на майбутній рік. Вже потім в процесі виконання бюджету можна сформувавши необхідну інформацію, визначити «вузькі» місця в фінансовому плануванні даного господарства і для наступного звітнього періоду сформувавши повноцінний розгорнутий бюджет господарства.

Література.

1. Біла О.Г. Фінансове планування і фінансова стабільність підприємств / О.Г. Біла // Фінанси України. – 2007. – № 4. – С. 112-118.
2. Малік М.Й. Перспективи розвитку підприємницької діяльності на сільських територіях України / М.Й. Малік, Л.В. Забуранна // Економіка АПК. – 2015. – № 8. – С. 5-14.
3. Марцін В.С. Деякі підходи до організації управління фінансовими ресурсами підприємства / В.С. Марцін // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 12. – С. 153-160.
4. Мельник Л.Ю. Фермерські господарства: проблеми ефективного функціонування та розвитку / Л.Ю. Мельник, О.Е. Ільченко // Держава та регіони. Серія. Економіка та підприємництво. – 2012. – Вип. 2. – С. 131-134.
5. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: [навчальний посібник] / О.О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2012.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЙОГО АНАЛІЗУ У ПСП «НИВА» ВОВЧАНСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

***МАЛІЙ О.Г., К.Е.Н, ДОЦЕНТ, ГРАБАР В.А., СТУДЕНТКА,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Фінансовий аналіз є найважливішою складовою управління підприємством, він дозволяє визначити конкурентоздатність господарюючого суб'єкта у ринковій економіці. Результати аналізу фінансового стану є тим підґрунтям, на основі якого формується